

Handläggare
Catarina Nilsson
08-508 26 242**Till**
Trafiknämnden
2022-04-21

Trafiksäkerhetsplan

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner återrapporteringen av remissen av Trafiksäkerhetsplan.
2. Trafiknämnden godkänner för egen del Trafiksäkerhetsplan och hemställer till kommunfullmäktige att godkänna nämndens beslut.
3. Trafiknämnden ger trafikkontoret i uppdrag att leda arbetet med åtgärdsplanen.
4. Trafiknämnden beslutar om omedelbar justering

Gunilla Glantz
FörvaltningschefMattias Lundberg
AvdelningschefRobin Billsjö
Tf Enhetschef

Sammanfattning

Inom Stockholms stad finns en lång tradition och erfarenhet av att arbeta med trafiksäkerhet och arbetet har sedan många år tillbaka varit reglerat i politiskt antagna program. I förslaget till ny trafiksäkerhetsplan fortsätter nuvarande arbete och samtidigt utvecklas nya arbetssätt och metoder för att på ett effektivt sätt möta dagens och framtidens trafiksäkerhetsutmaningar.

Trafiksäkerhetsplanen innehåller fem insatsområden och fem åtgärdsområden. Tillsammans utgör insats- och åtgärdsområdena

den helhet som behövs för att minska antalet olyckor, minska risken för olyckor och skadegraden vid en eventuell olycka samt samtidigt bidra till stadens övriga hållbarhetsarbete.

Trafiksäkerhetsplanen remitterades till 104 remissinstanser, bland annat alla stadens förvaltningar och bolag, samtliga kommuner i Stockholms län, myndigheter, samverkansorgan och funktionshinderorganisationer. Trafiksäkerhetsplanen har bearbetats utifrån inkomna remissvar.

Bakgrund

Trafiksäkerhetsplanen är en av de underliggande planerna till Framkomlighetsstrategin, Stockholms stads trafikstrategi, som i sin tur har sin utgångspunkt i stadens vision och översiktsplan. Framkomlighetsstrategin och även strategin för offentliga rum är två strategiska dokument som tillsammans beskriver utvecklingen av stadens gator, vägar, torg och kajer. De underliggande planerna innehåller mål, inriktning för planering och i olika grad åtgärder för utvecklingen av transportsystemet.

Inom Stockholms stad finns en lång tradition och erfarenhet av att arbeta med trafiksäkerhet och arbetet har sedan många år tillbaka varit reglerat i politiskt antagna program. Det senaste är "*Trafiksäkerhetsprogram för Stockholms stad 2010-2020*". Precis som i många andra kommuner har stadens trafiksäkerhetsarbete till stor del varit fokuserat på olyckor kopplat till motorfordon. Genom den nya trafiksäkerhetsplanen fortsätter nuvarande arbete och samtidigt utvecklas nya arbetssätt och metoder för att på ett effektivt sätt möta dagens och framtidens trafiksäkerhetsutmaningar.

Trafiksäkerhetsplan bygger på erfarenheter från stadens tidigare trafiksäkerhetsarbete, nationella utredningar, Vision 2040 samt beslut som Nollvisionen 2.0 och den årliga analysrapporten. Till grund för stadens målarbete ligger dessutom stadens säkerhetsprogram, de nationella trafiksäkerhetsmålen för år 2030, de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och Stockholmsdeklarationen, som antogs på det tredje globala ministermötet om trafiksäkerhet som hölls i Stockholm i februari 2020.

Ärendets beredning

I maj 2021 beslöt trafiknämnden att skicka ut *Trafiksäkerhetsplan* på remiss. Planen remitterades till 104 remissinstanser under perioden 3 juni till 30 november. Remissinstanserna omfattade

bland annat alla stadens förvaltningar och bolag, samtliga kommuner i Stockholms län, myndigheter, samverkansorgan och funktionshinderorganisationer. Totalt har kontoret fått in 62 officiella remissvar. En sammanställning av inkomna remissvar samt kontorets svar på dessa framgår av bilaga 2.

Många remissinstanser välkomnar förslaget till ny trafiksäkerhetsplan och har uttryckt sig positiva till att trafikkontoret tar ett samlat strategiskt grepp kring trafiksäkerhetsarbetet. Insatsområdena och åtgärdsområdena anses överlag som rätt prioriterade, väl avvägda och relevanta. Dessutom ställer sig flera remissinstanser positiva till:

- Planens fokus på gående och cyklister.
- Planens fokus på barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.
- Planens tydliga koppling till stadens andra planer och styrdokument.
- Planens koppling till Agenda 2030, de globala hållbarhetsmålen och stadens hållbarhetsutmaningar. Folkhälsa (framförallt barnens hälsa) och miljö är de mest frekvent återkommande.
- Planens koppling till de nationella trafiksäkerhets- och aktörsgemensamma målen
- Uppdelningen i en strategisk del och en mer föränderlig åtgärdsplan.
- Att planen är ett stadsövergripande styrdokument.

Ett stort antal instanser uttrycker vikten av samt vilja och behov av att samverka och samarbeta i trafiksäkerhetsfrågor. Svaren berör såväl viktiga arbetsområden som intressanta projekt och möjliga samarbetsområden. Dessa svar kommer utgöra en viktig grund i stadens fortsatta trafiksäkerhetsarbete och i arbetet med att ta fram åtgärdsplanen.

Några remissinstanser anser att planen bör innehålla kvantifierbara mål och att vissa av effektmålen kan vara svåra att mäta.

Några remissinstanser anser att funktionshinderperspektivet och arbetet kring åtgärdsplanen borde beskrivas tydligare. Även önskemål om att tydliggöra barn- och äldreperspektiven har inkommit. Fortsatt arbete med säkra och trygga skolvägar har också lyfts som viktigt.

Flera instanser lyfter problematiken kring elsparkcyklarna. Synpunkterna gäller såväl dess parkering och framdrift som behovet av reglering och ökad kunskap kring olyckor.

Många betonar vikten av separerade ytor för olika trafikslag, inte minst för gång och cykel. Många svar berör också frågor kring drift och underhåll; dess potential för att minska gåendes singelolyckor, utförande, upphandling, tillsyn, med mera.

Flera uttrycker sig positiva till att staden har Nollvisionen som grund för trafiksäkerhetsarbetet. Det har dock också inkommit synpunkter om att planen inte är i linje med Nollvisionens förhållningssätt avseende den enskilde trafikantens ansvar.

Inkomna synpunkter som bedömts förtydliga eller komplettera planen har åtgärdats. De synpunkter som inte faller inom ramen för trafiksäkerhetsplanens omfattning eller som kommer hanteras i åtgärdsplanen tas vidare till trafikkontorets övriga arbete.

De kompletteringar och förändringar som gjorts i trafiksäkerhetsplanen utifrån remissynpunkterna är i första hand:

- en översyn av olycksstatistiken.
- ytterligare texter kring elsparecyklar.
- förtydliganden kring att personer med funktionsnedsättning inkluderas i planens fokusgrupper.

Planen har också setts över för att stämma med Nollvisionens förhållningssätt. Därav har också insatsområdet ”Ökad regelefterlevnad” ändrats till ”Samspel och ökad regelefterlevnad”.

Sedan remissversionen har planen även fått en ny layout för att överensstämja med Framkomlighetsstrategin.

Förslag till trafiksäkerhetsplan

Syftet med trafiksäkerhetsplanen är att ta ett samlat grepp om stadens trafiksäkerhetsarbete och att peka ut den strategiska riktningen framåt. Nollvisionen är grunden för Stockholms stads trafiksäkerhetsarbete. Trafiksäkerhetsplanen fastställer inte vilka konkreta åtgärder som ska genomföras, utan beskriver hur och inom vilka områden staden behöver fokusera trafiksäkerhetsarbetet för att bli mest effektivt och ge störst nytta.

Trafiksäkerhetsplanens övergripande mål är att stadens trafiksäkerhetsarbete ska bidra till att internationella, nationella och aktörsgemensamma trafiksäkerhetsmål samt målen i stadens säkerhetsprogram nås.

Flera olika aktörer i samhället har direkt eller indirekt inflytande på trafiksäkerheten. Planen tydliggör att ett framgångsrikt trafiksäkerhetsarbete är beroende av att flera aktörer visar engagemang och ansvarstagande. Trafiksäkerhetsarbetet måste utvecklas genom god samverkan och i nära samarbete, både internt inom stadens verksamhet och med externa aktörer samtidigt som nya åtgärdsområden inkluderas i arbetet.

Fem insatsområden lyfts fram i planen som strategiskt viktiga för staden att fokusera trafiksäkerhetsarbetet på. Insatsområdena är av olika karaktär men bidrar tillsammans till en helhet inom vilka åtgärder behövs för att minska antalet olyckor, risken för att olyckor sker och skadegraden vid en eventuell olycka samt samtidigt bidra till stadens övriga hållbarhetsarbete.

De fem insatsområdena är:

- Gåendes singelolyckor (fallolyckor)
- Cyklisters singelolyckor
- Rätt hastighet
- Samspel och ökad regelefterlevnad
- Säkra fordon

Trafiksäkerhetsplanen pekar ut den strategiska riktningen framåt, men fastställer inte vilka konkreta åtgärder som ska utföras. Konkreta, effektiva, uppföljningsbara och tidsatta åtgärder inom insatsområdena kommer framgå av den tillhörande åtgärdsplanen. Åtgärdsplanen kommer vara organiserad i fem åtgärdsområden:

- Reglering och styrmedel
- Utbildning och information
- Fysisk utformning
- Drift och underhåll
- Teknikutveckling och innovation

Åtgärdsplanen tas fram i dialog med stadens förvaltningar och bolag samt andra aktörer. Arbetet med åtgärdsplanen bygger på att alla aktörer tar ansvar för att målen i trafiksäkerhetsplanen uppnås genom att titta på sin egen verksamhet och lyfta fram åtgärder inom sitt verksamhetsområde. Genom att synliggöra planerade åtgärder skapas också bättre möjligheter till synergier mellan olika åtgärder och en ökad samverkan och dialog mellan aktörerna. Den aktör som angett en åtgärd är också den som ansvarar för att den genomförs. Trafikkontoret föreslås som ansvarig för att leda arbetet med åtgärdsplanen.

Analys och konsekvenser

Stadens trafiksäkerhetsarbete bidrar till färre dödade och skadade, vilket direkt påverkar människors hälsa. Arbetet bidrar också till positiva effekter och utveckling inom andra hållbarhetsområden.

Både den faktiska och upplevda säkerheten i trafiken har stor betydelse för de offentliga platsernas attraktivitet och människors vilja och förutsättning att röra sig i staden, inte minst för kvinnor, barn, äldre och personer med funktionsnedsättning. Genom att förbättra trafiksäkerheten skapas ökad mobilitet och självständighet för dessa grupper och livskvaliteten förbättras för alla stadens medborgare. Grundläggande i ett demokratiskt och jämlikt samhälle är att stadens offentliga rum är inbjudande, säkra och trygga platser för alla människor, och att ingen begränsas av till exempel ålder, kön eller funktionsvariation.

Otrygghet och en upplevd brist på säkerhet kan påverka människors resval. En miljö som är och upplevs som säker är därför en förutsättning för ett ökat aktivt resande, det vill säga resor med cykel eller till fots. Att fler går och cyklar är mycket positivt för miljön och för folkhälsan. Hjärt- och kärlsjukdomar är vår tids vanligaste dödsorsak och fysisk inaktivitet är en stor riskfaktor.

De mänskliga och ekonomiska kostnaderna av trafikolyckor är stora. Åtgärder som sparar liv och ger färre skadade innebär minskat lidande för många, därutöver finns också en avsevärd ekonomisk vinst för samhället. Olycksvärderingen för vägtrafikolyckor på det kommunala vägnätet i Stockholm stad uppgår till cirka 6 500 miljoner kr per år¹.

Trafikkontorets synpunkter

Mot bakgrund av ovanstående föreslår trafikkontoret att trafiknämnden för egen del godkänner återrapporteringen av remissen av Trafiksäkerhetsplan och hemställer till kommunfullmäktige att godkänna nämndens beslut. Trafiknämnden ger trafikkontoret i uppdrag att leda arbetet med åtgärdsplanen. Trafiknämnden föreslås besluta om omedelbar justering.

Slut

¹ Beräkning baseras på olycksdata från STRADA data mellan år 2014 och 2018 och "Analysmetod och samhällsekonomiska kalkylvärden för transportsektorn: ASEK 7.0" (Trafikverket Version 2020-12-01). Ej allvarligt skadad ingår inte i beräkningen då det ej finns systemvärden för kommunalt vägnät

Bilagor

1. Trafiksäkerhetsplan
2. Trafiksäkerhetsplan - Redovisning av remissvar